

Стратегію зрошення та дренажу в Україні було ухвалено у 2019 році, і вона зробила значний крок вперед із прийняттям Закону про організації водокористувачів (ОВК) у 2022 році. Стратегія передбачає покращення управління зрошенням та дренажем шляхом передачі активів від держави до некомерційних водокористувачів з метою модернізації та розширення зрошення сільськогосподарських земель, що призведе до збільшення виробництва та доходів від реалізації.

За період з 2022 року в Україні було зареєстровано 54 ОVK, але лише чотирьом вдалося отримати право власності на іригаційну та дренажну інфраструктуру, яка обслуговує їхні землі. Через брак власності, ОVK не мають можливості модернізувати та розширити інфраструктуру радянської епохи, яка погано утримувалась, якщо взагалі підтримувалась через обмежений державний бюджет. Міністерство аграрної політики та продовольства та підпорядковане йому Державне агентство розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм повністю підтримують Стратегію зрошення та надають повноваження незалежним ОVK для покращення доступу та ефективності між- та внутрішньогосподарського зрошення систем, які призведуть до підвищення продуктивності сільського господарства. Однак передача активів, а також необхідні законодавчі зміни для полегшення роботи ОVK не відбуваються у потрібній динаміці. Без впевненості в тому, що ОVK матимуть контроль над активами та виконуватимуть критичну модернізацію та розширення зрошувальної інфраструктури, сільськогосподарське виробництво продовжуватиме страждати не лише через війну, а й через невблаганний прогрес зміни клімату.

USAID Harvest Activity співпрацює з Асоціацією організацій водокористувачів (Асоціація) у рамках гранту, спрямованого на розвиток спроможності Асоціації представляти потреби та інтереси організацій водокористувачів в Україні.

Асоціація є добровільним, неурядовим, неприбутковим об'єднанням – громадською спілкою, яка була створена восени 2024 року з метою представництва та захисту інтересів водокористувачів у сфері сільського господарства.

Основними цілями Асоціації є:

- Забезпечення представництва ОVK в діяльності органів законодавчої влади щодо розвитку та вдосконалення законодавчої бази у сфері гідромеліорації;

- Захист прав та інтересів ОВК у відносинах з органами державної влади та місцевого самоврядування;
- Надання комплексної правової допомоги діючим та потенційним членам Асоціації з земельних, водних, природоохоронних, бухгалтерських, земельних, трудових та інших питань;
- Сприяння та консультування щодо створення нових ОВК;
- Організація заходів, спрямованих на популяризацію теми меліорації, проведення тренінгів, залучення партнерів.

Метою діяльності Асоціації є:

- Забезпечити сталий розвиток гідротехнічної меліорації та збільшення площ меліорованих земель шляхом підтримки водокористувачів – представників мікро-, малих та середніх сільськогосподарських підприємств (ММСП) – розширити їх участь у реалізації державної політики у сфері іригаційно-осушувального комплексу в Україні та впровадження найсучасніших і ефективних технологій, технічних і організаційних рішень у галузі гідротехнічної меліорації;
- Сприяти участі представників ММСП у розробці та здійсненні інституційної реформи у сфері управління меліоративними системами;
- Сприяти відновленню та модернізації меліоративних мереж; і
- Захищати інтереси ММСП водокористувачів в управлінні зрошувальною інфраструктурою.

У своїй діяльності Асоціація активно взаємодіє з сільськогосподарськими товаровиробниками, які зацікавлені у розвитку гідротехнічної меліорації, а також з державними та місцевими органами державної влади, виробниками техніки, постачальниками послуг.